

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 frc.
1/2 an 12 frc.,
1/4 an 6 frc.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oara 12 fil. a treia
oara 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

În jurul celei mai arzătoare lipse.

În curând vor fi cunoscute, credem, statutele societății culturale-sociale, care s'a pus la cale în consfătuirea dela Oradea-mare în Decembrie, anul trecut. Din câteva însemnări în „Unirea“ vedem, că noua societate își va avea, între altele, tipografia sa. Se vor tipări broșuri, scrieri de conținut moral-creștin, etc. Ceeace ne-ar plăcea să nu lipsească dintre țintele ce va urmări noua societate, este înființarea unei gazete cotidiene. Părerea generală e, că „Unirea“, nici apărând de trei ori pe săptămână, nu poate suplini lipsa unei gazete zilnice. Și astăzi, ca și mai înainte, abonații „Unirei“ mai au, în cea mai mare parte, și o foaie de zi.

Dar chiar pentru ajungerea scopului ce va urmări noua societate, un organ de publicitate zilnic, e indispensabil. Dacă se va aduna capitalul necesar, intruparea celei dintâiu ținte va trebui să fie înființarea gazetei zilnice.

Asupra acestui punct trebuie să ne lămurim deplin, fărindu-ne de orice patimă în discuțe. Gazeta zilnică eră de lipsă înainte, chiar pentruca însași societatea culturală-socială în perspectivă, să se poată înființa mai ușor. Înainte de a sămăna o sămânță ori, ce om lucră întâi pământul. Altfel sămânța aceea nu va da nici o roadă. Abia va încolți, și se va usca. Cine va putea însă afirma, că publicul nostru e pregătit pentru ca idea noiei societăți să fie primită pretutindenea cu însuflețire? E evident, că nu ne putem sprijini numai pe preoțime, ci avem lipsă de întreg elementul nostru mirean. O societate, ca cea proiectată, are lipsă de capital mare.

Dacă am avea o gazetă zilnică, s'ar putea face câți-va ani propagandă, s'ar putea trezi interesul întregului public, s'ar putea trece, poate, în sufletirea inițiatorilor și celor cari au stat ani întregi nepăsători, față de ori ce activitate de morală creștină.

Iată pentru ce s'a susținut din partea unora chiar în conferența dela Orade, de întâia necesitate înființarea, cu ori ce preț, a unei gazete de zi.

Ne fiind însă atunci mijloace pentru gazetă, cum s'a zis, iată se va înființa societatea, care va putea edita foaia de zi. Să ne dăm bine sama. Curentele anticreștine lucră de decenii întregi, și de decenii creștinii din apus se apără împotriva atacurilor lor. Și se apără sprijinind înainte de toate presa de zi creștină, și presa creștină săptămânală pentru popor.

Să nu credem că noi vom putea începe dintr'o dată prin broșuri, și prin ținerea de adunări generale anuale. Întâi trebuie să ne pregătim, să ne formăm cetitori pentru broșuri de cuprins moral-creștin, să ne formăm oameni, cari vor participa din convingere și însuflețiți la adunările anuale ale unei societăți creștine, iar nu numai pentru a paradă. În orice mișcare serioasă de regenerare, adunările publice vin mai în urmă, dupăce e bine frământat aluatul din care să crească noile convingeri, și noua activitate.

Accentuez din nou: preoțimea noastră o credem de acum pregătită și pentru cetirea literaturii creștine, și pentru a participa din convingere la o adunare cu caracter creștin. Dar scopul principal al nostru e, ca elementul mirean să înceteze a mai fi străin de chestiile de ordin creștin-social. Ca sufletele lor să se desbrace de haina veche a indiferentismului, și convinși de

adevărul legii creștine, să se lase călăuziți de principiile de morală ale lui Hristos.

Ei bine, pentru aceasta trebuie multă pregătire. O schimbare radicală se produce pe încetul. Și numai atunci e temeinică.

Va fi, deci necesar, înainte de toate nu broșura și adunarea generală, ci gazeta de zi creștină. Căci broșura cel mult poate apărea săptămânal, adunare se poate ține odată pe an, iar sufletul intelectualului de azi are lipsă de hrană zilnică. În gazeta de zi intelectualul află toate chestiile mari și mici, cari se agită zilnic, cari îl captivează, cari formează viața modernă. În gazeta de zi se recrează și mintea și sentimentele omului modern, are și distracția după care sufletul prea senzibil de azi, însetează atâta. Mintea și sentimentele lui se vor recrea în principiile în care e scrisă gazeta de zi. După un an de cetire va jură în adevărul lor. Se va distrage în spectacolele ce i-le va oferi zilnic conducătorul acelei rubrici dela gazetă. Din cetitul zilnic al unei gazete intelectualul își va forma o plătoșe modernă, nu din fer, ci din principii și convingeri, din modul aparte de-a judecă, al gazetei.

Acum, va fi la mintea ori și cui, că de o gazetă scrisă în spirit creștin, de un organ zilnic, avem cea dintâi și mai arzătoare lipsă.

El e chemat zi de zi, să picure în sufletul cetitorilor noua convingere. El e chemat, zi de zi, să tot rupă câte un petec din haina de întunerice a indiferentismului, să parze zilnic loviturile ce vin din partea dușmană. Să arete necurmat roadele geniului creștinismului. Să vindece răni adânci pe cari creștinismul de azi le-a săpat în suflete. Să îmbrace în haină creștină până și notița cea mai miță dela gazetă.

Numai în chipul acesta se pot spulberă concepțiile greșite asupra unui sistem de a înțelege lumea, viața și pe om, cu toată activitatea lui, numai așa se poate topi ghița nepăsării, numai astfel se poate însufleți cineva, convins fiind, pentru o nouă concepție.

Gazeta de zi e întâia hrană, e pâinea zilnică. Broșurile, operele literare științifice, vin pe urmă în anumite intervale, ca să cimenteze prin puterea lor demonstrativă, țesută dintr'un mai larg aparat științific, convingerile formate, sau cel puțin informațiune. Operele de literatură creștină vin să umple un gol în suflete, care gol însă trebuie făcut mai întâi simțit. Și aceasta o poate face numai o presă zilnică.

Pentru o parte a publicului însă care e pregătită în deajuns, pentru preoțime, vor fi de lipsă dela început și astfel de publicații.

O societate socială-culturală, ori care ar fi, nu e deajuns că se formează, ci trebuie să și trăiască și să aducă roade. Mai ales când e vorba de o întreprindere așa de serioasă, cum e a noastră.

Inima acestei societăți, care să țină mereu treaz întreg publicul nostru, care să propage și să sprijinească zi de zi idealurile pentru cari va lupta societatea, va fi însă gazeta de zi.

Iată pentru ce spuneam în fruntea acestor șire, că am dori să nu lipsească dintre scopurile urmărite de societatea culturală în perspectivă, înființarea, înainte de toate a unui organ zilnic de publicitate, scris în spirit creștinesc. Prin mijlocirea lui se vor putea ajunge și la întruparea altor scopuri ale societății. Nu voim să zicem, că chiar adunările anuale generale n'ar avea înțeles. Dar sunt sigur, că un organ de zi creștin va contribui mai mult la deșteptarea și consolidarea spiritului creștin, decât multe adunări generale. Și că acelea adunări nu vor putea reuși, până ce nu vom avea oameni cu convingeri creștine.

I. Agârbicean.

Prohászka in Index. O știre senzațională preocupă acum de câteva zile presa mondială și în spețial opiniunea publică catolică.

Se anunță adevărat din Roma, că trei opuri ale episcopului catolic din Alba-Regală Ottocar Prohászka au fost examinate de Congregațiunea concernentă și aflate, că cuprinsul acelora e contrar învățătorei biserice, deci au fost declarate de cărți primejdioase credinței și puse la Index. Aceste cărți sunt: *As intelektuálistusok túlhajtásai* (discurs de recepțiune la Academia maghiară); *A modern katolicizmus* și o pastorală a episcopului: *Több békességet*. Cazul e cu atât mai senzațional, cu cât episcopul Prohászka se bucură de o vază excepțională în Ungaria,

ear cei ce îi urmăreau scrierile cu atenție nu știau ce să admire mai mult, florile îndrăznețe de o rară subtititate de stil sau profunzimea ideilor, ce se pierdeau pe aici pe colo în obscuritate, trezând adese adânci nedumeriri în sufletul, celor ce voiau să-l urmărească cu atențiune.

Roma însă, care cumpănește cuvântul prin prisma adevărului și a învățătorei lui Hristos și considerări de alt ordin nu poate să o călăuzască în judecata Ei, și-a spus cuvântul. Și înaintea acestui cuvânt își va pleca capul și episcopul Albei-Regale — laudibiter se subiect. (t)

Corespondințe.

Ce s'a lucrat în despărțământul Gherla.

Gherla la 12 Iunie 1911.

Adunarea generală a despărțământului Gherla. Raportul comitetului.

(Continuare).

În cursul anului acestuia s'au ținut și 2 conferințe și anume: 1. Dl Eugen Széles prof. prep. a ținut la 20 Iunie 1910 o conferință în Minthiul Gherlei despre: „Poezia în viața țaranului român“.

2. Dl Vas. Moldovan, secretarul desp. a ținut la 13 Ian. a. c. în sara de Săuvasiu în Gherla o conferință despre: „Nutrirea, îmbrăcăminte și împodobirea (culina și toaleta) omului primitiv“.

O deosebită atențiune merită cursurile da analfabeți, după ce știut este, că pe teritorul despărțământului nostru 80% sunt analfabeți. Pentru micșorarea acestui rău comitetul s'a năzuit a înființa și a promova

FOIȚA.

SOARELUI.

Când urci terasa slavei — atât de lesne,
Nu uiți să prinzi cu-al razelor arcan,
Zidirea mea din creștet pân'la glesne,
Nu uiți să storci privirea-mi amețită,
Cu buza ta de sulți circuită.
O! soare, cel mai dulce glob din slavă,
Vei ocoli un număr lung de veacuri,
Această minge searbădă de pleavă,
Și dăruind la mii de generații
Aceleași bucurii și aspirații,
Nu te vei da de-apururi de istov!
În sânul meu de flăcări e-un ostrov,
Iar focu'n mine scade an de an,
Ca zgomotul ce moare într'un pian,
Ca clipe de aur care trec,
Dac'ași putea ca tine să petrec,
În țintirimul vieți-mi fără rost,
Dac'ași putea să fiu ce'n veci n'am fost,
Un soare cald în lumea de'ntunec,
În versuri tari n'ași ști cum să te ferec!

C. Seche.

Romanele dlui Duiliu Zamfirescu,

— dare de seamă. —

(Continuare).

Dar să revenim la Comăneșteanu. Tinereții se căsătoriseră și plecară în Italia. Nunta se făcuse în grabă. „Părinții ti spusese și ea încă simțise, că făcuse o căsătorie neașteptată... Fata înțelegea, poate că chiar știa de ce se făcuseră lucrurile cu atâta grabă. Totuși nu mai puțin era gata să se devoteze lui bărbatu-său cu toată căldura generoasă a tinereții“.

În Roma povestirea e mai mult de ordin psihologic. E o luptă cu sentimentele, ce n'au dispărut încă, și cu altele ce par a încolți. Alexandru are mereu în față chipul Anei și mereu se gândește la ea. Mia de asemeni. Ea eră destul de cuminte, ca să priceapă starea sufletească a lui Alexandru și cugetele, de cari e muncit. Pe alocuria parcă îți vine rău, când observi, cum nu se poate omul acesta scăpa de imaginea unei femei străine, având alături pe soția lui legitimă, ale cărei calități zilnic le descopere. De o parte bărbatul ușuratic, care nu se poate deda cu noua situație, de a se și legat de o femeie, care e a sa, iar de cealaltă sufletul cinstit și moral, care are „toată încrederea, o încredere oarbă, din ceasul în care am zis da. A fost cam greu până să-l zic...“ dar dacă l-a zis, s'a terminat cu toate, ea vede în soțul său: pe domnul și stăpânul,

și care face tot ce poate, ca să-l înțeleagă și să-i fie credincioasă. Și până ce Alexandru se luptă cu gândul, filosofând mereu, cum ar împacă în sufletul său trecutul cu timpul de față, pe Ana cu Mia, ea declară hotărât, că nu se poate.

„— Uite Mia. Inchipuește-ți, că tu ai iubi mâne pe un om.

„— Asta nu se poate, strigă fata.

„— Mă rog să ne inchipuim...
„— Nu se poate! Din ceasul în care am jurat înaintea Domnului, că sunt femeia Domniei tale, pot muri, dar mai mult nu se întâmplă cu mine“.

E o morală veche aceasta. Morala creștină, care ține sufletul curat, ferindu-l chiar și de gânduri și presupuneri, dar care singură poate fi stâlpul unei adevărate societăți bune și solide. Fata rămâne incremenită, când îl aude pe bărbatul său declamându-i de respectul libertății sufletești. Ea începe a plânge când întrezărește concluziile, la care duc astfel de teorii și principii, încât și Alexandru se convinsese în fine cât is unde.

Cu principiile acestea nu se va îndrepta societatea, și cu atât mai puțin el, ci se va ajunge la derăpănarea și destrăbălarea aceea morală, în care e societatea descrisă în al cincilea roman, la care vom ajunge în de crude.

Lăsând Italia tinereții veneau cătră casă. Se opriseră în Sibiu. Aci dl Zamfirescu nu are nimic de văzut, decât să-și rădă de limba noastră, ca și cum dacă ne am pune

cursurile de analfabeți în acele locuri, unde a aflat persoane devotate și insuflete pentru cauza înaintării poporului nostru, care să iea de bună voe și fără dor de remunerație cât de neînsemnată angajamentul de a conduce atari cursuri. Ne putem închipui greutatea instruirii analfabeților și în urmare devotamentul, și însuflețirea pentru cauza noastră a dlor conducători de cursuri de analfabeți. Se cuvine deci să ne exprimăm în mod deosebit mulțumita dlor Ambroziu Plăian preot, Ioan Giurgiuca preot în Diviciorii mari, Emiliu Patachi, teol. abs. în Teolțiu și Virgil Pop inv. în Birlea, cari au binevoit a înființa și a conduce în cursul anului acestuia cursuri de analfabeți în comunele lor.

În Hășdate s'au înscis 34 inși la cursul de analfabeți, pe cari dl Ambroziu Plăian i-a împărțit și instruit în 3 despărțăminte în cari afară de cunoașterea literelor, scrierea și compunerea lor în silabe, li-s'au propus și alte lucruri folositoare ca: compunerea de epistole, chitanțe, recunoștințe, cele 4 operațiuni: adaugerea, subtragerea, înmulțirea, împărțirea în text și fără text. Iși poate închipui oricine, cât folos nu se poate ajunge prin cursurile de analfabeți pe lângă puțină abnegare, fiind și un mijloc de potentare a dragostei, ce trebuie să fie între popor și conducător.

La cursul de analfabeți din Birlea, de sub conducerea dlui Virgil Pop, învățător de acolo, s'au înscis 29 inși, ținându-se prelegeri în timpul de iarnă în toată sara dela 5—7 seara.

În cursul acestui an s'au înființat și 2 agenturi nouă, cum amintisem deja și anume: în Hășdate și Teolțiu. Agentura din Hășdate are o bibliotecă populară constatătoare din 50 volume și abonează 2 foi: „Liberitatea” și „Tovărășia”. Agentura din Teol-

țiu, pusă sub conducerea dlui Alex. Pop inv. penz. încă are o bibliotecă populară, constatătoare din 65 broșuri: 46 donate de despărțământ și 19 donate de dl Emiliu Patachi, teol. abs.

Activitate indestulitoare au dezvoltat și agenturile înființate anii trecuți în Bonț, Lona, Minthiul Gherlei, Sec, dintre cari mai ales dela cea din Bonț se relatează lucruri înbucurătoare, că adevărată nădejde spre cetire și cultivare a poporului se deșteaptă tot mai mult ceea ce se vede și deacolo, că pânăcând în trecut în întreaga comună Bonț — afară de inteligenți — nu abonă nime nici un ziar, de prezent sunt mai multe ziare pentru popor, care le abonează țărani și le cetesc seara și în sărbători în cercuri mai mari. În cadrul activității agenturii afară de prelegerea amintită a secretarului despărțământului s'a ținut și o prelegere din stupărit. S'au aranjat și 2 petreceri populare.

O frumoasă activitate desvoaltă agentura din Lona având abonate: „Foia poporului” și „Poporul Român”, iar biblioteca populară numărând 28 membri, cari solvesc taxa anuală de 80 fil. pentru îmbunătățirea bibliotecii. În 14 Ian. a. c. a aranjat o producție teatrală predându-se între altele „Nunta țărănească” de V. Alexandri, declamându-se poezii de G. Coșbuc și cântând corul societății de lectură. Credem, că nu e superflu a ne exprima bucuria, ce simțim, când auzim atari lucruri și să aducem laudă conducătorilor agenturii și societății de lectură.

Despre starea cassei raportează dl casier al desp. Ambroziu Plăian, următoarele:

Despărțământul are 2 membri fondatori, 9 membri pe viață, (s'au mai înscris tot membri pe viață în decursul acestor dnu canonic Ioan Velle și Gregoriu Pop,) 42 membri ordinari, Averea desp. Gherla a

Asociațiunii o formează un libel de depunere la institutul „Economul” filială în Gherla în valoare de 311 cor. 75 fil. și în numerar suma de 20 cor.

(Va urmă).

Serisoare din Gherla.

Comitetul despărțământului Gherla al „Astrei” și Comitetul filial din Gherla al „Societății teatrale române” și-au ținut adunarea generală din est-an urmată de reprezentare teatrală și dans, în reduta orășășănească din Gherla la 12 Iunie n. 1911.

După o ploaie torențială, ce s'a deslăntit Duminică seara peste întreg ținutul, — timpul frumos ce-a urmat Luni, a doua zi de Rusalii, a favorizat foarte mult și a ridicat simțitor nimbul serbărilor românești din Gherla.

Înainte a unui mare și inteligent public ascultător s'a deschis d. a. la 4¹/₂ ore adunarea generală a despărțământului Gherla.

Pe bină ocupă loc la masa prezidială directorul despărțământului: *Dr. Petru Fabian* încunjurat de dnu: Gavriil Hango spiritual la penitențiarul din Gherla, Iuliu Pop director de bancă Gherla, Ambroziu Plăian preot, casierul despărțământului, *Dr. Vasile Moldovan* prof. teol. secretarul desp. ș. a.

Din publicul numărös ce s'a prezentat relevăm în grabă pe Dnu: Alexandru Nemeș jude regesc em. Gherla, Ioan F. Negruț director prep. Blaj, *Dr. Octavian Domide* canonic, *Dr. Alexandru Gheșe* prof. teol. *Nicolae Negruț* prof. gimn. Blaj, *Gavriil Karsai* prof. gimn. Gherla, *Dr. Victor Bojor* prof. teol. Gherla, *I. Roșiu* secretarul „Unirii” Blaj, *Ioan Godolan* mare proprietar, *Paul Salvan* preot Ciaba, *Ioan Melian* preot Bonz, *Ioan Mureșan* preot Kendi-Lona, *Dr. Ioan Nicoară* prof. gimn. Gherla, *Eugen Sileș* prof. prep. Gherla, *Hermin Szilasi* prof. prep. Gherla, mulți clerici și inteligenți din loc și provincă.

Discursul prezidial despre rolul carității în evoluția culturii, predat cu mult temperament, a lăsat impresii plăcute.

Raportul comitetului despre activitatea de peste an, prezentat de către secretarul despărțământului — numai spre laudă poate servi apostolilor culturii românești din despărțământul Gherlei. — Il dăm în întregime la rubrică.

Conferența dlui *Eugen Sileș* cu spiciurile ei detaliate din *Coșbuc* despre dragostea suratelor române și a flăcăilor — cu deosebire partea a doua, a fost răsplătită cu multe aplauze; — și dlui *Sileș* i-am putea recomanda, că fără șovăire să persiste înainte pe tărâmul culturii noastre *genuine* românești.

Pentru jubiteul de 50 ani al „Astrei”, ce va avea loc în August la Blaj, au fost delegați dnu: *Iuliu Popp*, *Dr. Victor Bojor*, *Dr. Vasile Moldovan* și *Ioan Melian*.

*

În fața unei sale arhipline — fie zis între paranteze: prea mică pentru ocazie — se ridică cortina la orele opt seara.

Ambele piese: *Vacanții* și *Curiozitate Femeiască* au fost la nivel ținute și aduc multă binemeritată laudă celor ce le-au întruchipat pe scenă.

Toate rolurile au fost inteligent interpretate. Cu deosebire *Veniamin*, servitorul

să căutam caraghiozități în graiul de dincolo am găsi cu toptanul.

Merseră în vizită la Mitropolie.

„— Eu despre mamă sunt greco-orientală, (am spus că mamă sa aduce după nume a Bucovina), și am rămas. Numai frații mei au urmat pe tata și sunt uniți”.

Putem să-i iertăm autorului greșala aceasta, căci altcum îi stricăm toată voia bună. Cine a mai auzit, ca soțiile preoților, să n'ăivă aceeaș lege, ca și soții lor? Ei, dar atunci ar fi trebuit ca mirii să se oprească la Blaj, care și așa e mai în drum, dar la Blaj dl *Zamfirescu* n'a fost nici odată, și poate nu-l cunoaște, nici măcar din cărți, cum peste tot știe puțin din Ardeal. De pildă ortografia și limba lui *Maxim* și *Laurian* o pune în cărca școlii blasiane, iar *Orăștia* o pune în comitatul Sibiu.

Dela Sibiu la Seliște autorul întâlnește din nou un ardelean, acesta eră doctor în drepturi (titulă necunoscută), care „cunoaștea toate chestiile literare la ordinea zilei; vorbea de oamenii mari ai României cu un fel de iubire religioasă. Ceva surprinzător nu eră, cu toate că acasă la Dsa nu întâlnea astfel de indivizi, „e, în adevăr, atingător (ce o fi și asta?) să vezi pe oamenii aceștia luptând cu nevoile vieții lor, cu prigonirea și nedreptățile ce li se fac, și totuși năzuind spre noi, interesându-se de tot ce se petrece și mai ales de ce se scrie în România”.

Da, găsești și Dta dle *Zamfirescu*, că

e atingător chipul acesta de a fi și a simți al acestor curioși Ardeleni, pe cari cu toate acestea, cât se poate îi bagatelizezi cu tot prilejul. Noa, dar, se pare, că nu mult pond pun pe aristocratiile Dtale gusturi și afecțiuni!

La Seliște au întâlnit pe notarul — *Hențu* — îi spunem noi numele, la apropierea căruia *Comăneșteanu* puse mâna pe revolverul din manta. Dl notar *Hențu* îi redat cu aceeaș culoare desăvârșită, cu care e păr. *Lucaciu*.

Câteva coarde de naționalism se deșteaptă cu toate acestea și în inima lui *Comăneșteanu*, când vede locurile și ținuturile frumoase de sub munte, țărani chipeși și preoții, adevărați părinți ai poporului, ca niște proroci din vremuri biblice. Dar petrecerea prin Ardeal și printre rudeni, se sfârși cu nota obicinuită: *Comăneșteanu* ne având hârtiile în regulă, fu escortat până la frontieră.

A doua zi veni și păr. *Lupu*, și porni și pe *Mia* la drum, dându-i câteva povețe părintești, să fie cruțătoare, să-și iubească țara și asculte de bărbat. Și romanul se termină cu câteva tirade despre *Daci* și *Romani*, marii noștri strămoși.

Și terminat odată, dându-ți seamă de ce ai cetit, te convingi tot mai mult de declinul spre care alunecă autorul. Atmosfera începe a fi vițiată de miasme periculoase, cât în *Anna* nu întâlnești decât venin și demoralizație.

a turnat multă vieață și acțiune în piesa primă. Dșoara Tilicuța Pop s'a achitat perfect în ambele piese, la fel cu Dna Silvia I. Popp, care mai vârtos în piesa: „Curiozitate Femeiască“ a dovedit foarte multă dibăcie în rolul soției lui Manolache Morar, pe caretoți îl iau în picioare de bun și conciliant ce e.

A plăcut mult felul cum și-a împlinit Dna Sidi Russu în piesa dintâiu rolul de soție a deputatului Iorgu Sergiu, pe care din pedeapsă, că a chefnit prea mult sub pretextul „vacanțelor“: îl împinge în jalusie până'n extremități chinuitoare.

Acelaș succes frumos încoronează și rolurile gingașe ale Dnei Mariți Benedek. — Dnii: A. Ghelner, Șt. Buzilă, Gr. Horgoș și V. Șeulean s'au achitat bine cu toții.

Peste tot, impresia plăcută ce-a lăsat-o în urma sa și reprezentăția teatrală — ne transpune într'o nouă lume cu zori de mândră primăvară chiar pe acele plaiuri ale românismului nostru, de unde până acum eram îndatinăți a nu primi, decât vești de amorteală și resemnare.

Să ne-auză Dumnezeu într'un ceas bun și cu noroc!

*

Dar poate și mai și decât cele de până aci a fost petrecerea românească, ce-a urmat.

A fost o adevărată plăcere să vezi, cum în cununa costumelor de sărbătoare tinerescă străluceau dese porturi naționale românești.

Am însemnat în grabă și vre-o două din costumele noastre naționale, așa: porturi din jurul Năsăudului; costum din jurul Bucureștilor (*Dșoara Emilia Deac*); din alte părți ale României (*Dșoara Sabina Leményi*); din Săliște (*Dșoara Aurelia Pop*); de pe Valea Ciceu-Giurgești (*Dșoarele Natalia-Sabina Gavrișiu*); din Cicio-Cristur (*Dșoara Paulina Dascal*); din jurul Gherlei (*Dșoara Cornelia Pop*); din Solnoc-Doboca (*Dșoara Iuliana Pop*); din Ugocia (*Dșoara Mărioara Huza*) ș. a. ș. a.

Petrecerea a ținut în plină voie bună până'n dalbă ziua, după străvechea datină românească.

Sala eră până'n sfârșit literalmente tixită; numai către ziua s'au rărit șirurile.

Mai rar vor fi dus oaspeții din Gherla suvenirii mai plăcute decât după acest prilej de dublă sărbătoare.

*

Dacă mai adăugăm la acest frumos avans moral și venitul material de peste 400 coroane, putem deja avea un chip destul de fidel despre sărbătoarea Gherlenilor. — Au binevoit să solvească peste taxele regulate de de câte 3 cor., 2 cor., 1 cor., 40 fil. și 1 cor. următorii: Alexandru Nemeș jude reg. em. Gherla 10 coroane; N. N. Gherla 5 cor.; Miclea Dumitru proprietar Chirei 5 cor.; Andreiu Todoran Gherla 5 cor.; Dr. Iuliu Pordea adv. Cluj 5 cor.; Ieronim Daniela prof. 4 cor.; Ioan Hossu propr. Gherla 4 cor.; Simion Pop of. contr. la Inst. Cor. Gherla 3 cor. 20 fil.; Nicolau Costea Gherla 2 cor.; Ioan Șanta preot 2 cor.; Gavriil Moldovan Gherla 1 cor. 60 fil.; M. Pop Gherla 1 cor.; Ioan Rotar preot Szász-Matei 1 cor.; Grig. Moldovan Gherla 1 cor.; Teofil Vesan 1 cor.; Rocnean inv. 1 cor.; Dr. Filipan adv. Deș 1 cor.; Ioan Cheresteș, Buza 60 fil.; Alexandru Ciocoi preot Cente 60 fil.; Ioan Pop 40 fil.

*

Fie și succesul de acuma cu un îndemn călduros mai mult pe seama celor ce, mânâți de sfânt idealism, s'au înrolat de pioneri și apostoli ai unei culturi susținute mai mult din jertfe benevole și mariuimie curată, — cum e și a noastră românească ardeleană...

Răspata fie-ne tuturora mângăierea și îndestulirea, care o simțește orice om pe urma unui lucrucinstit...

Cu Dumnezeu înainte! C. C.

Reviste.

Lugoj. Adunarea poporală conchemată pe Joi după Rusalii de către partidul nostru național la Lugoj, a fost la înălțime și importantă. Martor ocular ne scrie, că au fost de față până în 4—5000 de ascultători. În mijloc de însuflețire generală președintele *Dr. Gheorghe Dobrin*, deschide adunarea la orele 11. Vorbește despre chestia votului universal, despre reformele militare, despre înjuriile ce s'au adus comitetului național ș. a.

Au cuvântat apoi pe rând președintele partidului *Gheorghe Pop de Băsești*, *Dr. Teodor Mihali*, *Vasile Gol-diș*, *Dr. Vasile Lucaciu*, *Dr. Stefan C. Pop*, *Dr. Caius Brediceanu*, *Dr. Ioan Suciu*, *Dr. Aurel Vlad* și *Dr. Valer Braniste*, — relevând fiecare nedreptățile ce ni-se fac, și accentuând lipsa votului universal, egal, direct și secret cu votare în comune.

Adunarea a durat mai bine de trei ore. — La finea ei, președintele adunării *Dr. Dobrin* prezintă proiectul de rezoluțiune, în care adunarea poporală protestează împotriva maghiarizării cu puterea, precum și împotriva proiectelor militare, și pretinde cu insistență realizarea grabnică a votului universal.

*

Austria. Alegerile din Austria au adus multă decepțiune. Pe semne creștinii sociali și democrații vor revedea parlamentul austriac într'un număr redus. — Pierderile amândurora trec în avansul partidelor liberale germane.

Până acum e cunoscut rezultatul alor 433 alegeri. Au fost aleși până acuma 64 creștini-sociali, 46 liberali germani, 43 social-democrați, 55 bohemi, 23 slavi de sud, 10 unioniști latini, 12 poloni, 5 români, 5 ruteni bucovineni, 1 vetero-german și 1 zionist. La olaltă 265 mandate.

În 134 cercuri va fi balotaj, iar în Galiția în 14 locuri va fi alegere nouă din pricina de duble mandate.

Guvernul lui Bienert și-a făcut deja combinațiile de lipsă în fața privescătoarei ce-l poate aștepta în noul parlament și a pornit mare acțiune într'acolo, ca la proximele balotaje liberalii germani să-și dea voturile pe candidații creștini-sociali.

În special, pe creștini-sociali îi așteaptă multe balotaje. În Viena până acum au numai 2 mandate. Celelalte așteaptă balotaj. Încă nu se prevede nimic sigur. Poate urma dobândă, dar nici pierdere nu-i exchisă.

Socialdemocrații au cu ceva mai puține balotaje.

Liberalii germani vor avea să dea lupta în 64 balotaje.

Socialiștii italieni — după semne — se vor alege cu pierderi. În acelaș timp însă socialiștii din Silezia și Galiția se mențin la suprafața.

Partidul social-creștin, așa se vede, că simte binisor lipsa puternicului braț coborât în mormânt prin moartea lui Lueger. Vremea apropiată va arăta, dacă a fost destul de puternic și intenziv prestigiul partidului de sub ocroteala renumitului primar de odinioară al Vienei. În ultimul moment primim știrea, că creștini-socialii au o pierdere de vre-o 30% față de ciclul trecut.

*

Albania. În fine flamură albă și de-asupa neînțelegerilor acute din Albania. — Din Constantinopol se dă știrea cu datul de 14 c. n. că Poarta a publicat un comunicat ce vorbește despre rezultatele operațiilor militare pe teritoriul insurgenților și dă cu o cale în vileag și decretul conziliului ministerial aprobat de către Sultan, în vârtutea căruia răsculaților li-se dă amânare de zece zile pentru a-se plecă predând armele. — În cazul acesta vor primi amnestie.

Consiliul de ministri a mai hotărât, că va lua dispoziții și pentru ameliorarea stării trupelor numite. Sultanul a dăruit zece mii de fonți spre repararea resp. reedificarea caselor pustiite în urma atacurilor militare.

A îndrumat apoi pe generalisim, ca decretul acesta să le proclame și să le aducă la cunoștință insurgenților. În contra resculaților, cari în decurs de zece zile nu s'ar predă, se vor lua măsuri aspre.

Poarta e informată, că Sultanul a dat eri amnestie generală. În aceasta sunt cuprinși și Albanzii.

Din Bihor.

Înmormântarea dir. Vasile Dumbravă.

În aceste zile de restriște, când așa mare lipsă am avea de bărbați devotați cu totul școlii românești, cu părere de rău sunt silit a înregistra pierderea nespui de mare ce a cauzat culturii și luminării poporului din aceste părți moartea prea matură a directorului dela gimnaziul superior din Beiuș, *Vasile Dumbravă*, a cărui oseminte sau de pus spre vecinica odihnă în 8 l. c. în cimiterul gr.-cat. din Beiuș. Nu-mi este scopul a scrie biografia acestui luminat dascăl, cu prea frumos graiu românesc, ci mă mărginesc a releva faptul, că regretatul a fost unul din cele mai simpatice figuri, cari la prima vedere te captivează și-ți inspiră încredere. Ca profesor era pedagog modern, înzestrat cu vaste cunoștințe, părinte adevărat al elevilor; tocmai pentru aceea era iubit de cântăreștii, iar în pătura inteligenții se bucură de o stimă deosebită. Deci și moartea lui, deși era prevăzută, a stârnit adânci regrete pretutindenea. — Aceasta s'a putut constata și cu ocaziunea înmormântării, la care au luat parte o mulțime neobișnuit de mare de intelectuali, fără deosebire de limbă și religie. — Din partea familiei au fost de față fratele defunctului *Aurel Dumbravă* preot în *Habic*, și nepotul *Mihail Iliș* preot în *Aiton*. Asemenea a luat parte și tinerimea studioasă dela toate institutele de învățământ sub conducerea profesorilor, respective a profesoarelor.

Ceremoniile funebrele, premergând Sta Liturghie, au fost celebrate de profesorii gimnaziali în frunte cu canonicul Ioan Butean, delegatul Preasfinției Sale Episcopului diecezan, iar cântările le-a prestat corul tinerimei studioase cântând pătrunzător sub conducerea prof. de muzică *Fr. Hubic*.

Panegiricul l-a ținut valorosul profesor *Dr. Constantin Pavel*, cunoscutul publicist și orator ocazional, care prin prea frumoasa sa vorbire s'a știut achită de însărcinare îndușind inimile până la lacrimi.

La groapă în numele studenției a mai rostit o cuvântare de adio un student maturizant, după care apoi numai decât bulgări de pământ acoperiră sicriul de metal, și Vasile Dumbrava a rămas numai amintirii celor ce l-au iubit și prețuit.

Odihnească în pace!

n.—p.

Noutăți.

Directorul fundației „*Alexandru Sterca Șuluțu*” s'a întrunit în ședință ordinară Vineri în 16 Iunie 1911 sub prezidiul Exc. Sale Mitropolitului *Dr. Victor Mihályi*. La ședință au luat parte pe lângă membri Ven. Capitul metropolitane d. n. *Ioan Mezei* și *Alexandru Onaciu* juri la Curia reg. (Budapesta), *Ladislau Hossu* jude Curie în pens. (Cluj), *Gheorghe Pop* consilier ministerial, director de finanțe în pens. (Lugoj), *Iuliu Bărdosy* insp. reg. școl. în pens. (Sibiu), *Vasile P. Hârșan* avocat (Sibiu), *Petru Pop* jude de tribunal pens. (Brașov), *Vasile Ranta Buticescu* jude de tribunal pens. (Cluj), *Dr. Ioan Pop* medic-maior pens. (Orăștie).

Azi Sâmbătă s'au întrunit membri *senatului administrativ*, al aceleiași fundații, la ședința căruia iau parte pe lângă cei mai sus d. n. *Gheorghe Pop de Băsești*, *Ioan Mihăilțan* general-auditor pens. (Sibiu), *Dr. Teodor Mihali* deputat dietal, avocat (Dej), *Dr. Ștefan C. Pop*, deputat dietal, avocat (Arad) și *Vasile Toșa* director de finanțe (Turda).

Primul medic femeiesc oficial, în țara noastră e *Dr. Valeria Kurtucz*, pe care orașul Gyula a ales-o de sub-medic la asilul de băieți.

Maiestatea Sa. Foile austriace dau știrea, că **Maiestatea Sa Monarhul** va petrece vara aceasta în mijlocul alor săi la Ischl. Vieața deja înaintată pretinde, ca timpul vilegiaturei să-l petreacă în cea mai deplină liniște. Pe acest restimp deci afacerile preanalte le va îndeplini clironomul **Francisc Ferdinand**.

Ilustritatea Sa Episcopul Dr. Vasile Hossu, însoțit de *Ilustr. D. Ioan Boroș* vicar general episcopesc și de *D. Dr. Izidor Pop*, fisc diecezan, au plecat azi la consacrarea și instalarea Episcopului *Dr. Várady L. Árpád* în *Győr*.

Regele Carol și Regina Elisabeta. Din București vine știrea, că regele Carol și regina Elisabeta au plecat Marți d. a. la 2 ore la Sinaia, unde regele a primit la amiază în audiență pe ambasadorul austro-ungar Prințul Fürstenberg.

Maturizantii noștri. La știrea despre maturizantii noștri pe care am prescurtat-o în nrul trecut din lipsă de spaț, adăogăm azi cu plăcere următoarele: În fața comisiunii de maturitate prezidată de comisarul guvernului dl Anton Kalkbrenner dir. gimn. în Caransebeș, și de Revds. Domn canonic mitrop. Iosif Hossu, ca comisarul Excelenței Sale Dni Mitropolit, au reușit maturi cu *eminență*: Emil Chețian, Eugen Crișan, Ar. C. Demian, Joe German, Pompei German, Ovidiu Hulea, Tr. Migia, Ioan Modrigan Ar. Ion Pescariu, Alexandru Precup, Romul Rimbaș și Sept. Szmjgelski; *cu bint*: Ilie Agărbecean, Corn. Bian, Iosif Bunea, Ioan Ciufudean, Eug. Ciungan, Aug. Dumitrean, Lazar Isaicu, Petru Ivan, Iul. Ionaș, Oct. Modorcea și Aurelian Man; *maturi*: N. Avram, Virgil Baci, Sept. Bariț, N. Boca, Aurel Boroș, Zah. Boilă, Emil Bugner, Al. Comșa (Veza) Al. Comșa (Zernești) Octavian Cozma, Nic. Deac, Ar. Ignat, Aurel Lugoșan, Laurian Maior, Const. Muntean, Virgil Muntean, Vasile Murășan, Nic. Negru, I. Nemeș, Ioan Oltean, Ioan Plaiian, Ioan Pop, Dumitru Popa, George Rădnean, Fabian Roman, Nic. Secășan și Nic. Vlad.

La Congresul Euharistic internațional din Madrid vor lua parte mai mulți membri și din clerul latino-catolic dela noi.

Și-a pierdut memoria. În Paris e de prezent sub cură medicală pentru neurastenie o femeie tină, care și-a pierdut pe semne întreaga memorie. Vorbește încontinuu despre catastrofe de vapoare și de tren și descrie întâmplările în amănunte atât de precise, încât se dă cu socoteala, că ar fi o naufragiată. Încolo nu i-s'a putut da de ubicațiune. Nu știe unde s'a născut și nici de nume, nici de rudeni nu-și aduce aminte.

În Fiume a fost noaptea trecută puternică rumpere de nor. Toate canalele suterane s'au umplut de apă. — Localurile din apropierea mării stau toate sub apă, iar comunicația e întreruptă.

Cutremurul din Mexico. În urma cutremurului din Mexico, orașul Ciudad Guzman s'a prăbușit în mare parte. Peste una mie case s'au ruinat. Mulți locuitori au perit.

Turcii în Ungaria. Bașa turcesc Nasir și guvernorul turcesc Tepsik au sosit de câteva zile la Budapesta, spre a-i studia însemnătățile, în special: Instituția Reuniunii de Salvare și a Reuniunii Crucii-Roșii.

Potop de răvașe mărunte au răspândit prin Capitală Duminecă trecută d. a. aplicații comerciale. Pe hărțiute era semnată rugarea, ca publicul să nu cumpere nimic după 8 oare seara. În Paris, Viena, Berlin a prins apucătura aceasta; va prinde poate și la noi.

Congres femeiesc. În Stockholm s'a deschis al șaselea congres internațional pentru dreptul de vot al femeilor. S'au prezentat vre-o mie din toate, țările chiar și din Statele-Unite, Africa de sud și din Australia.

Ordinea examenelor publice, ce se vor ținea cu elevele școlii civile și elementare de fete din Blaj cu ocaziunea închierii anului școlar 1910/11. Mercuri în 21 Iunie. a) A. m. dela 8—11 ore examen din toate studiile cu elevele claselor elementare (I—IV). b) D. a. dela 3—6 $\frac{1}{2}$ ore examen din toate studiile cu elevele clasei I civile. Joi în 22 Iunie a) A. m. dela 8—11 $\frac{1}{2}$ ore examen din toate studiile cu elevele clasei II civile. b) D. a. dela 3—6 $\frac{1}{2}$ ore examen din toate studiile cu elevele clasei III civile. Vineri în 23 Iunie a. m. dela 8—11 $\frac{1}{2}$ ore examen din toate studiile cu elevele clasei IV. civile. Sâmbătă în 24 Iunie d. a. la 4 ore examen de cânt și muzică cu elevele școlii civile. Duminecă în 25 Iunie la 7 ore a. m. liturgie în capela internatului, iar la 8 $\frac{1}{2}$ încheierea anului școlar, cetirea clasificărilor, împărțirea premiilor și atestatorilor. Lucrurile de mână ale elevelor vor fi expuse în tot timpul examenelor în sala de examene.

Frica e mai mare, decum ar fi în drept să fie. Cuvântul coleră a devenit deja și pela noi martir de spaimă. În comitatul Bihorului d. p. e mare frica, decând diregătoria din Triest a dat prin subprefect știrea, că pasagerul A. Barna venit din America — și orijinar din comuna bihoreană Pelborthida — îmbolnăvindu-se rapid între simptome de coleră, peste câteva zile a fugit din spital. Din Arad se vestește că în comuna Soborșin a fost mare frica până mai ieri alaltăieri în jurul boalei unei femei. — Din București se dă știrea, că în Turnu-Severin un enigmatic iar de moarte încă a băgat spaimă în oameni. Se presupune însă, că pricina morții ar fi fost inveninare de mâncare.

„**leone din luptele Bisericii**”. Le-au rescumpărat până azi dnii: S. Ciceronescu canonic Oradeamare: 3 coroane, *Dr. Grigorie Popp*, Oradeamare: 3 cor., *L. Vida*, st. abs. 2-20 cor., *A. Fapp*, st. abs. 2-20 cor., *A. Terdic* st. 2-20 cor.

Vitrină vie. În sine nu-i vre-un lucru mare; fiind însă neobișnuit, are senzație. Bazarele Londrei aranjează mari și frumoase vitrine de reclamă. Toate modele și modelele din vitrină le poartă ființe vii, aplicate anume pentru acest scop. Saloanele ultraelegante, în cari se mișcă modele vii pe lângă ceai, ori sed la pian scl. prezintă trecătorilor cele mai nouă și minunate poezii ale îmbrăcăminteii.

Posta Redacțiunii.

Libre. Ne-ai adus soare și primăvară. Mai sunt multe cântece prin lesele și brăduii codrilor grănițarești? — Privighitorile sunt scumpe întotdeauna, cu deosebire când le ascuți din apropiere! La revedere!!!

n.—p. Partea primă va urma.

Niculae. Oradea M. Primit; urmează. La ocaziuni festive te mai gândește și la noi. Servus!

Dr. C. P. B. Va urma cât mai curând. Salutări!

Dr. St. P. I. Nu pricepem. — Scrisoare merge.

„PATRIA”,

cassa de econ. societate pe acțiuni în Blaj.

AVIZ.

„Patria”, cassă de economii, societate pe acții în Blaj, are lipsă de *doi practicanți*.

Salarul anual este 1200 coroane.

Reflectanții să-și trimită documentele de calificare până în 20 Iulie 1911.

Se recere și cunoștința limbilor germană și maghiară.

Blaj, la 5 Iunie 1911.

Partea Literară.

Biserica Romano-Catolică din împărăția rusească.

de

P. M. C. Hellon S. I.

PARTEA A DOUA.

Biserica catolică și guvernul Rusc.

Starea actuală în urma ucuzului de
toleranță.

III.

Mănăstirile și Confraternitățile.

(Continuare).

În urma ucuzului de toleranță s'a fost decis, ca comunitățile religioase existente pe atunci, să nu se desființeze, ci să se conserve toate pe viitor. Dar iarăși decretul ministeriale! Primirea noștilor este împreună cu atâtea dificultăți, încât cu greu se poate spera reînflorirea vieții călugărești. Candidatul trebuie să numere 24 ani, să fie satisfăcut legilor de recrutare și să fie un supus corect politicește. Permișunea de a intra în ord depinde din caz în caz de la bunul plac al autorităților centrale guvernamentale. Teologia trebuie să o studieze în seminarul diecezan respectiv, ca clericii seculari. Azi încă jurisdicțiunea asupra religioșilor din imperiu e adscrisă episcopilor diecezani: în fond însă o exercitează guvernul de-a dreptul.

Pătruns de ceva omenie, permise guvernul intrarea în imperiu și stabilirea în Regatul Polon, unor orduri religioase... Peste scurt timp i-a părut rău și de atâtea bine! Pe la sfârșitul anului 1910 a silit pe toți religioșii nou intrați să părăsească iarăș sf. Rusie! N'au folosit rugămintele, nici înrepuerile persoanelor înalte! — Despre Iezuiți nici vorbă. De la 1820 le este interzisă intrarea în imperiu în mod absolut. Tot de groaza Iezuiților, guvernul nu permite nici preoților seculari străini trecerea peste hotarele sale. Permișunea o acordează Petersburgul însuș, — sub condițiunile cele mai aspre, și încă numai pe durata de 6 luni. Preoții catolici străini sunt lipsiți în Rusia de tot, ce prescrie o ospitalitate cătuș de primitivă.

În lipsa mănăstirilor se formau alte asociațiuni, bazate pe așa zisa a III-a regulă a sf. Francisc Seraficul. Aceste confraternități, cum sunt multe și aiurea pe lângă bisericile parohiale, se deosebiau de „ordin“ esențialmente, sau mai bine zis n'aveau nimica comun cu viața regulată, nici voturi, nici un exterior particular, nici jurisdicție... Membri confraternităților se adunau câteodată la muncă în comun, tot asemenea la vre-o devoțiune anume. Mă rog, ce are de a face, dacă vre-o zece sau douăzeci spălătoarese, sau croitorese etc... spală albiturile în comun, manevrează acul în comun etc. Cine se miră văzând vre-o sută de oameni la lucrul câmpului? sau la culesul viei?... Dar guvernul rusc are ochi de centaur: pretutindeni a bănuț „mănăstire nelegală“

și a instituit formalmente o vânătoare cu fugarii de mănăstiri secrete. Reviziune peste reviziune, denuncieri din partea suspicioșilor popi și episcopi (Anton Wolynski!) pravoslavnicii fără sfârșit: iată ocupațiunea de căpetenie a poliției în anul trecut și până acuma. Ajunge ca polițiantul să găsească în casa unui particular o candelă sau două lumânări pe dinaintea unei icoane sfinte, spre a declara casa de „mănăstire“. Parohul local o pătește rău la fiecare pas. Dacă i-se dovedește, că el ar fi fost știut despre sfințirea unor asemenea „mănăstiri“, atunci fără preget îl silește ministerul să-și părăsească postul. Apoi însuș faptul redemptării prea multor confraternități, de regulă femeiești, fără controlă bisericească a trebuit să dea prilej la abuzuri și degenerare. Eresia „Mariaviților“, ce s'a iscat în ultimii ani, și pe care guvernul o sprijinește cu autoritatea și banii săi, dovedește îndeajuns aserțiunea noastră. Acelaș guvern oprește și anulează toate încercările și siluirile episcopilor catolici cari doresc restabilirea bunei ordine.

(Va urmă).

CRUCIAȚII.

Roman istoric din veacul al XV.

după Henryk Sienkiewicz.

(Continuare).

42

— Ah! — oftă cavalerul din Lotharingia și își duse mâna la inimă. Apoi începu a suspina, încât se miră chiar și Turbojev.

— Oare și-a pierdut mîntea de suspină așa cu amar după femeia aceea bătrână? — Turbojev.

El conduse apoi în sala cea mare, unde lângă masă ședeau mai mulți cavaleri. El recomandă la toți. Zbisko începu să converseze cu vechii lui cunoscuți, cari se bucurau de sosirea lui. Din vorbele lor se vede, că îl stimează mult, ca pe un cavaler tinăr.

Acum intrară și cei doi cavaleri cruciați: Gugo Danfeld și Siegrfried Löve. Primul eră din Citna și celalalt din Iansborg. Amândoi purtau pinteni de aur.

Danfeld eră gras, îi plăcea berea, avea niște buze groase, ochi mici astuți; Löve eră înalt și avea trăsuri nobile. Lui Zbisko i-se părea, că pe Danfeld l-a văzut în curtea principelui Vitold, dar nu-și aduce aminte cu singuranță...

Nu peste mult apăru pe prag și principele Janusch. Cruciații și cavalerii se întoarseră cu toții spre el și-l salutară plecându-se respectuos. — Principele primi salutul cu drăgălășie. Avea o față mare rotundă. Barbă nu purtă și părul înainte și l-a tăiat scurt, iar îndărăt undula până pe umeri.

Un glas de buciom dase semnalul pentru masă. La semnalul al treilea se deschise și ușa din dreapta pe care intră principesa Anna Danuta, urmată de o fetișoară blondă, cu părul despletit, purtând pe umeri, o liră de argint...

Zbisko păși înainte și ingenunchie înaintea lor. În sală se făcu o liniște adâncă.

Nici principesa și nici Danusia nu recunoscără pe Zbisko la moment, căci eră întors cu spatele cătră lumină; ba principesa

Anna Danuta credea, că Zbisko e un cavaler, care a greșit ceva și-acum cere grația ei, și o roagă să se întrepună pentru el înaintea principelui.

Danusia însă după câteva clipe îl cunoscu și strigă dulce cu vocea ei de argint:

— Zbisko!

Apoi se apropie de el, s'a aruncat în grumazii lui și începu a-i săruta.

Principesa prinse pe Danusia de haină și o trase lângă dânsa. Se părea că toți zimbiră la scena asta. Fata, roșind până după urechi, se retrase de rușine după principesa, carea făcu semn lui Zbisko să se ridice și întrebă dacă Mazko s'a însănătoșat ori nu, și pentru ce n'a venit și el.

Zbisko răspunde cam confuz privind meru la Danusia, ce s'ascunde de rușine tot mai mult după principesa. Principele încă începu să zimbească.

Îndată aduseră pe masă pleasa primă, iar principesa îi zise lui Zbisko:

— Dacă ești aici, fii cavalerul nostru, iar tu — întorcându-se cătră Danusia — vino mai aproape.

Danusia își arată fața. Eră frumoasă; ochii tuturor priviau numai la ea.

Se ridică, și căpitanul de poliție din Citna și de-Lorsch îl întrebă:

— Acui e fata asta frumoasă?

Cavalerul greoiu se aplecă spre de-Lorsch și îi șopti:

— Fata mamonului.

De-Lorsch deveni palid și spuse desprețuitor:

— Nu se cade unui cavaler să batjocorească o fată frumoasă!

— Eu port pinteni de aur și am depus jurământ! — răspuse Danfeld îngâmfat.

(va urmă)

Loc deschis.

Mulțumită publică.

(Continuare).

Direcțiunea gimnaziului nostru își exprimă mulțumita adâncă următorilor contribuenți generoși pentru ajutorul dat „Mesei studenților“ în cursul anului scolar 1910/11:

Febronia Pop, 1 cor., Ioan Popa sergent major 50 reg. 50 fil., Petru Suciu preot 2 cor., Gligor Bălan iun. econ. 1 cor., Gligor Bălan econom 60 fil., Nicolau Crișan primar 1 cor., Gavrilă Rațiu cassir 1 cor., Efrem Rațiu proprietar 20 fil., Cornel Crișan învățător 50 fil., Iacob Bălan econom 40 fil., Iacob Popa econ. 40 fil., Pavel Radu econ. 40 fil., Ioan Sârb econ. 40 fil., Simion Crișan econ. 50 fil., Simeon Lucaciu econ. 40 fil., Ioan Ciortea econ. 30 fil., Zaharie Lucaciu econ. 30 fil., Ioan Popa lui Stefan econ. 1 cor., Teodor Muntean econ. 40 fil. Suma totală 12 cor. 30 fil. (Colecta lui Victor Pop, stud. în cl. I. gimn., din Alba-Iulia și Teiuș).

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responsabil: Augustin Gruția

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea grajdului pentru boi de jug edificând în Vidrasău pentru domeniul A. St. Șulău prin aceasta se reaceară să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 1000 cor. adecă una mie coroane la Administrațiunea centrală capitulară în Blaj cel mult până la 20 Iulie 1911, 10 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 20 Maiu 1911 sub Nrul 3559 se pot sudiă zilnic la Administrațiunea centrală capitulară în Blaj între orele 9—12 h. a. m. și 3—5 h. p. m.

Blaj, la 13 Iunie 1911.

*Administrațiunea
centrală capitulară.*

(54) 1—2

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni

în **Budapesta.**

Procur și dan informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocesuale, administrative și comerciale; mijloacesc împrumuturi personale, hipotecare și amortisaționale ieftin și în scurt timp; mijloacesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii; esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școli și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efeptuiesc tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea

(81) 14—52

advocat dipl.

VIII. Aggteleki n. 10. I. 7. Telefon: 171—27

A apărut: **Elemi Népiskola Értésítő könyvecske** — Indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto. Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.

„Mangra, Tisza și Tribuna“. Un mănunchiu de dovezi adunate din „Tribuna“ de Dr. Al. Vaida Voevod deputat. Brașov 1911 prețul 1 cor. Broșura aceasta e menită să facă lumină în cearta dintre „Tribuna“ și partidul național. Se află și la librăria noastră.

MOBILE!

cine voiește se cumpere **mobile** bune și trainice să se adreseze cu deplină încredere lui

D. Schmidt

negustor de mobile și măsar în

Medias—Medgyes,

care are un depozit bine asortat cu tot felul de mobile, precum: **scaune, divanuri, icoane, oglinzi, apoi mobile de lemn, moale și rechizite de culină.**

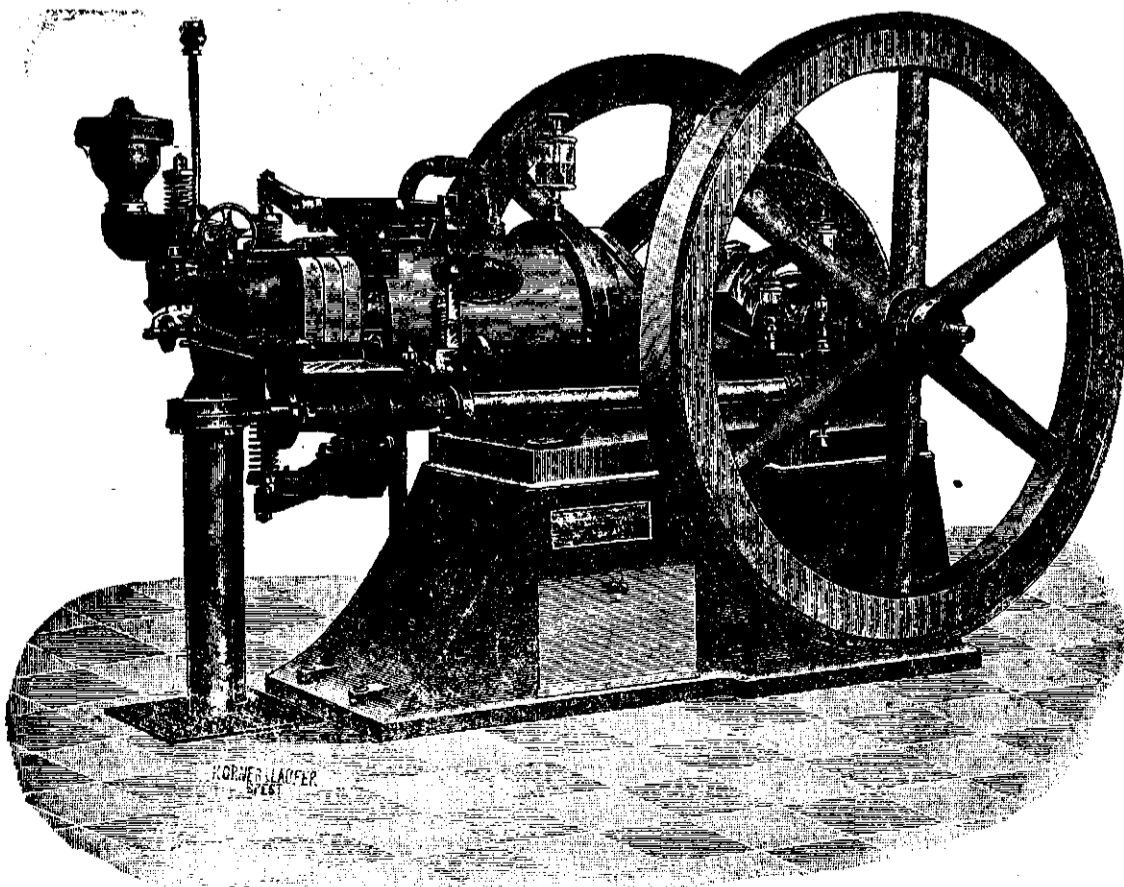
(50) 3—26.

Sprijiniți industria română!

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria

EUGEN NICOLA

Blaj—Balázsfalva.

Subserisul recomand celea mai practice **pluguri și mașini economice.** În depozitul meu se află totdeauna gata celea mai renumite **motoare de benzin, locomobile și garnituri complete pentru imblătit cu motor.** Motoare de benzin stabile, motoare pentru gaz sugativ. **Mori de măcinat și tot felul de mașini economice,** pe cari le vând cu

prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile, în rate.

== Cea mai mare garanță. ==

Nime să nu-și cumpere pluguri sau mașini economice până nu cearcă la firma

Eugen Nicola

prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.

Deslușiri și informațiuni se dau gratis.

(38) 12—52

Sprijiniți industria română!

VREAI SĂ AJUNGI MILIONAR??!!

Atunci nu întârzia a cumpăra cel puțin un loz două dela Banca Hipotecară Ungară, cari de prezent sunt celea mai de valoare și celea mai căutate, fiind garantate din partea visteriei statului!!..

6 Trageri anual!!.. Tot lozul trebuie să se tragă și să câștige necondiționat!!.. Celea mai mari șanse de câștig!!..

Iată câștigurile principale: Cor. un milion, apoi Cor. 500.000—, 300.000—, 100.000—, 2 de 75.000—, 50.000—, 30.000—, 3 de 10.000— și nenumărate câștiguri mai mici, cari ies în fiecare an la sorți!

Grăbiți cu comanda, căci tragerea viitoare va fi deja în 25 Iunie a. c.

Pentru a înlesni cumpărarea acestor lozuri ori cui, le vindem și pe rate lunare și anume de prezent pe: 33 rate lunare de câte 6 cor.

Deja după achitarea ratei prime participă fiecare cumpărător la joc, iar câștigul este în întregime al lui. Cu plăcere trimitem ori cui prospectu cu explicările necesare. Binevoii a ne trimite adresa. Abonamentul listei de trageri e 2 coroane.

Notăm cu ocaziunea aceasta, că la ultima tragere a lozurilor dela institutul „Pesti Hazai” din 5 Iunie a. c. câștigul principal de 200.000— cor. a picat pe Seria 5210 și Nrul 29, iar al doilea de 25.000— cor. pe Seria 5559 și Nrul 26.

Cu deosebită stimă:

ÚSTREDNÁ BANKA ÚČ SPOL.,
Budapest V., Sas-u. 24.

(53) 1—2

Muschong. Băile Buzias
Phönix apă minerală de Buzias

SCUTITĂ DE BACTERII

apă minerală naturală

RECREAZA-VINDECĂ. RECREAZĂ-VINDECA
S'a dovedit de cea mai cu efect contra morburilor de rărunchiu, de beșică, contra catarului cronic de rărunchiu, contra formatei nisipului și a petri în beșica de apă.

Recomandată de medici.

Depositul principal e la Gelb I. Blaj.

(38) 54—?

În loc de
18 cor.
numai
8 cor.

Orologiu elegant
remontoir

Pentru domni
Argint-Gloria

cu trei capacuri tari
artistice gravate, un cap-
pac săritor cu coardă,
10 pietri, umblare punc-
tuosă, garantă în scris
pe 3 ani numai cu

coroane 8

(49) 7—10

3 bucăți cor. 22.

Catene elegante pentru orologiu à cor. 2.
Spedează pe lângă rambursă
J. WEINER. Wien XIX/1 Boschstrasse 2.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

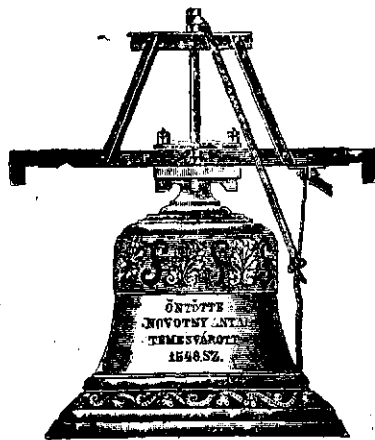
(27) 89—52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte. îndată ce clopotele sunt bătute de o latre prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele gaurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate. cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa. că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de teace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cismădiei 5.

Strada Cismădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaduce,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5,003,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4,834,801.12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119,839.992—
	vieată	11,020,266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2,428,317—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(28) 89—?